

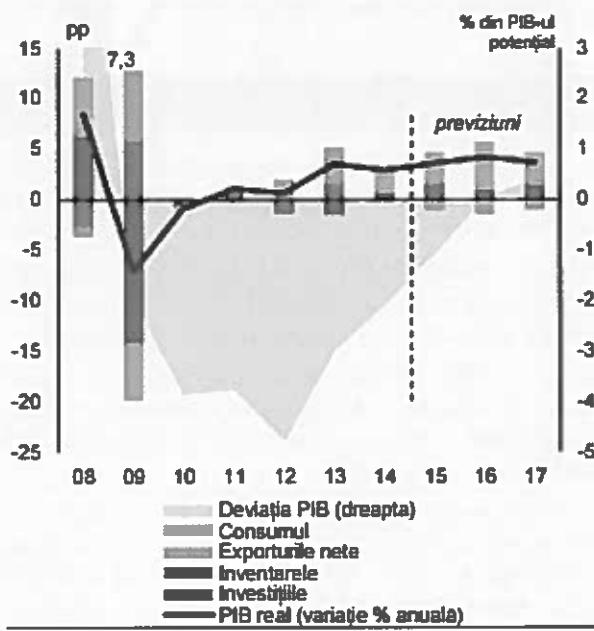
1. Context general

Situată economică a României și perspective de dezvoltare a mediului de afaceri național

Creșterea economică a României este la un nivel ridicat, comparativ cu alte state ale Uniunii Europene, previziunile indicând că aceasta se va menține peste potențial în 2016 și în 2017.

Începând cu anul 2013 creșterea economică a fost robustă, bazată pe exporturi puternice, în contextul unor recolte bogate și a unei producții industriale masive în 2013 și în 2014, precum și pe redresarea treptată, începând cu 2014, a cererii interne.

Se preconizează că PIB-ul real a crescut cu 3,6 % în 2015 urmare creșterii consumului și dinamizării investițiilor și că ritmul de creștere va continua să se intensifice în anul 2016 până la 4,2%, ca răspuns la stimулentele și reducerile fiscale semnificative, ce includ creșterea salariului minim și a salariilor din sectorul public și reducerea taxei pe valoarea adăugată (TVA) pe anumite segmente. În 2017, se estimează o evoluție moderată a creșterii economice, aceasta urmând să se situeze la 3,7 %, în continuare peste potențialul său.

Sursa: Comisia Europeană

Conform Raportului de Competitivitate a României 2016, România a înregistrat trei ani de dezvoltare economică intensă precum și progrese într-o serie de sectoare economice și domenii de politică publică, ca

de exemplu, legislația muncii, corupția și inflația, aceste aspecte având o contribuție importantă la creșterea competitivității României pe scena globală. În ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor, indicatorul a crescut cu 4,5% pe an în medie în ultimii trei ani, o creștere mult mai rapidă decât în restul Europei (o creștere anuală de 2,8%).

România are un PIB pe cap de locuitor (în prețuri actuale) de 7.500 EUR, poziționând-o mult sub media europeană (27.300 EUR), precum și sub alte țări de referință, cu excepția Bulgariei.

Conform estimărilor Băncii Mondiale, creșterea reală în PIB-ul României pentru perioada 2016 – 2018 se va situa la o medie anuală de 4%, în timp ce ISD pe cap de locuitor în România a fost în mare cu 87% mai mic decât media UE (pe baza datelor din 2012).

Investițiile totale în România au crescut cu 6,5% în 2015, procent ce situează România peste media Uniunii Europene, conform Raportului de țară al României pentru 2016, realizat de Comisia Europeană.

Punctajul obținut de România de 4,3 în Indicele de Corupție Transparency International din 2014 s-a îmbunătățit de la cel de 3,7 pe care l-a obținut în 2010, dar rămâne, totuși, un rezultat în ansamblu slab (indicatorul mai sus menționat are o scară de la 0 la 10, unde 0 reprezintă cele mai ridicate nivele de corupție).

Datele statistice asupra demografiei populației arată o scădere constantă a populației României începând din 1990 – numai în ultimii 10 ani declinul a fost de aproximativ 7%. Prognozele viitoare indică și ele perspective sumbre. În timp ce populația UE se așteaptă să crească cu 3% până în 2050, Eurostat prognozează pentru România o scădere a populației cu 10% în aceeași perioadă. Prognozele realizate de Centrul pentru Cercetări Demografice din cadrul Academiei Române arată o imagine mai drastică, prognozând o populație de 16 milioane locuitori în România în anul 2050, respectiv o scădere de 20% comparativ cu nivelul populației în 2014.

Sursa: Eurostat, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

I. Context general

Dinamizarea investițiilor, creșterea corespunzătoare a nivelului de încredere în piața din România și potențialul economiei naționale de a genera profit asigură premise favorabile pentru o dezvoltare durabilă la nivel local, regional și național, prin extinderea business-ului și exploatarea tuturor posibilităților existente.

În acest context, finanțările din surse publice, orientate către sectoarele care stimulează investițiile și creșterea economică - infrastructura, cercetarea, dezvoltarea și inovarea, precum și managementul resurselor umane, sunt instrumente esențiale pentru consolidarea mediului de afaceri și investițional.

Desigur, România nu va putea susține ritmul de creștere pe termen mediu și lung în absența investițiilor în infrastructură și a reducerii poverii administrative. Pe măsură ce economia României crește în complexitate, strategiile de dezvoltare trebuie să includă proiecte de investiții pe termen mediu și lung, iar acestea nu se vor putea materializa într-un mediu legislativ impredictibil.

În sprijinul acestor deziderate, Camera de Comerț și Industrie a României pledează pentru un cadru normativ transparent și predictibil, în vederea încurajării inițiativei antreprenoriale și intensificării activității companiilor din România. CCIR susține necesitatea dezvoltării unui dialog deschis cu autoritățile publice, înțelegând beneficiile care decurg din acest demers extrem de important pentru companii, în vederea debaterii obiectivelor, direcției și a etapelor acestei perioade cu multiple provocări pentru oamenii de afaceri și pentru obținerea coeziunii, pe termen lung.

Domeniile majore care atrag investiții străine sunt industria auto, serviciile finanțier-bancare, tehnologia informației, telecomunicații, industria producătoare de materii prime și materiale, industria hotelieră, dar și sectoarele farmaceutic și al produselor de larg consum. Creșterea economică înregistrată de România în anul 2015 reprezintă un punct de reper important pentru potențialii investitori străini, însă sustenabilitatea acestei creșteri trebuie analizată prin raportarea la o sută de factori ce includ nivelul de trai, calitatea serviciilor publice, gradul de dezvoltare al infrastructurii, gradul de modernizare a sistemului de sănătate și politicile din domeniul educației.

În acest context, recomandările CCIR, pentru perioada următoare, în vederea creării unui mediu propice atragerii investitorilor străini vizează:

- adoptarea unui model de dezvoltare economică bazat pe factori de producție și, în mai mică măsură, pe stimularea consumului, pentru ca România să poată deveni o economie bazată pe investiții;
- modernizarea administrației publice, în vederea reducerii poverii administrative asupra companiilor și introducerii de standarde de eficiență și transparentă privind acțiunile tuturor instituțiilor și autorităților publice;
- creșterea transparentei în utilizarea fondurilor publice naționale (publicarea costurilor investițiilor publice, a valorilor ofertelor și a costurilor finale, realizarea unei analize cost - beneficiu pentru fiecare investiție, etc.);
- implementarea principiilor guvernanței corporative în cadrul companiilor românești, mai ales în cadrul companiilor de stat, aspect ce va conduce la alocarea eficientă a resurselor și creșterea eficienței afacerilor;
- consolidarea parteneriatului dintre mediul public și cel privat, prin definirea cadrului de reglementare și promovarea unui proiect legislativ privind lobby-ul. CCIR consideră necesară implementarea legislației în acest domeniu pentru a constitui mecanisme de cooperare între autoritățile publice și cele din spațiul privat;
- îmbunătățirea infrastructurii românești în conformitate cu standardele Uniunii Europene. PIB-ul potențial ar României ar fi semnificativ mai mare dacă țara noastră ar beneficia de o infrastructură de transport mai dezvoltată;
- relansarea sistemului de învățământ profesional în vederea asigurării necesarului de forță de muncă în conformitate cu cerințele pieței, demers care va contribui la dinamizarea investițiilor prin creșterea calității resursei umane;
- nu în ultimul rând, intensificarea luptei anticorupție și contra evaziunii fiscale.

1. Piața muncii

Piața muncii este stabilă și se prevede o îmbunătățire treptată a acesteia. Rata șomajului a rămas, în linii mari, constantă, situându-se la 6,7 % în 2015, dar se estimează că aceasta va scădea la 6,5 % în 2017.

Rata scăzută a șomajului trebuie să fie privită în contextul scăderii continue a numărului de persoane în vârstă de muncă din cauza îmbătrânirii populației și a emigrării nete. Se preconizează că ocuparea forței de muncă va crește în 2016 și 2017, în contextul unei creșteri economice susținute.

Totodată, se estimează că în 2016 și în 2017 se va înregistra o creștere semnificativă a costurilor unitare nominale ale muncii, pe fondul accelerării creșterii salariilor, în condițiile în care se preconizează o restrângere a pieței forței de muncă. Reducerea din 2014 a contribuției la asigurările sociale a sprijinit limitarea, până acum, a costurilor unitare ale muncii, însă creșterile salariale pot să depășească, în viitor, productivitatea acesteia.

Sursa: Comisia Europeană

2. Investițiile

Investițiile s-au redresat în urma scăderii din 2013 și se așteaptă ca acestea să susțină rate ridicate de creștere până în 2017. Se estimează că investițiile au crescut cu 6,5 % în 2015. Construirea de locuințe a înregistrat o revigorare, fiind susținută de costuri mai scăzute la credite, prin schema de garanții de stat intitulată „Prima casă”, destinată achiziționării primei locuințe, precum și de creșterea încrederii investitorilor în marja unor perspective de creștere economică solidă.

Se preconizează că investițiile private vor continua să crească în 2016 și în 2017, deși într-un ritm mai lent decât în 2015. Investițiile publice au atins un nivel record în 2015, însă rata creșterii urmează să se diminueze în 2016 și 2017. Acest lucru se explică, în principal, prin absorbția fondurilor UE, care se preconizează că va scădea odată cu sfârșitul perioadei de programare 2007-2013, în timp ce punerea în aplicare a programelor pentru perioada 2014-2020 abia a început.

Sursa: Comisia Europeană

În România s-a observat o creștere semnificativă a tranzacțiilor de intrare, reprezentând 60% din totalul tranzacțiilor și o trecere de la investitori finanziari la investitori strategici. Este important de menționat faptul că industria IT rămâne una dintre industriile întâia cele mai active alături de cea a energiei și a mineritului, în timp ce valoarea celor mai mari tranzacții a fost înregistrată în segmentele serviciilor bancare, financiare și de producție.

Repere ale acțiunilor de fuziune și achiziții pentru anul 2015 în România:

- numărul de tranzacții închise în România: 123;
- dimensiunea estimată a pieței românești: 3,6 miliarde USD;
- top trei industrii cele mai active din România (din punct de vedere al volumului de tranzacții): IT / Energie & Minerit (13 oferte); imobiliară (12 oferte) și servicii / produse farmaceutice și medicale (11 oferte);
- top trei industrii cele mai active în România (după valoarea medie a tranzacțiilor): servicii bancare și financiare (291,4 mil. USD); retail și comerț cu ridicata (99,0 mil. USD) și produse chimice (39,2 mil. USD);
- top 3 țări în funcție de numărul de tranzacții efectuate în România: Statele Unite ale Americii, Irlanda, Regatul Unit al Marii Britanii;
- dimensiunea medie a tranzacțiilor de peste 100 de mil. de USD: 442 mil. USD;
- dimensiunea medie a tranzacțiilor sub 100 de mil. de USD: 21,1 mil. USD.

Sursa: Ernst & Young România

3. Consumul privat

Consumul privat este în creștere, stimulând creșterea puternică a importurilor. Se preconizează că, în 2015, consumul privat a crescut cu 4,8 %, pe fondul creșterii veniturilor disponibile în urma reducerii TVA pentru produsele alimentare, al creșterii solide a salariilor și al inflației scăzute. Se estimează că în 2016 creșterea consumului privat se va dinamiza, după reducerea cu 4 puncte procentuale a cotei standard de TVA. O creștere viguroasă a consumului este reflectată într-o contribuție negativă a exporturilor nete la aceasta, estimată la -1,1 puncte procentuale pentru 2015. Se preconizează că în 2016 și în 2017 contribuția exporturilor nete la creșterea economică va rămâne negativă.

Sursa: Comisia Europeană

4. Comerțul

Exportul și importul României se desfășoară, cu precădere, cu statele europene (85,4% din total export și, respectiv, 89,3% din total import). Comerțul intracomunitar (cu cele 27 țări membre ale UE) reprezintă o pondere de 73,7% la export și de 77,2% la import. În anul 2015, primele 10 țări de destinație pentru exporturile românești au fost: Germania (cu o pondere în totalul exportului României de 19,7%), Italia (12,4%), Franța (6,8%), Ungaria (5,4%), Marea Britanie (4,4%), Turcia (3,9%), Bulgaria (3,3%), Spania (2,9%), Polonia (2,7%) și Olanda (2,5%), ponderea cumulată a acestor țări fiind de 64,1% în total export.

La import primele 10 țări partenere ale României (țări de origine pentru importuri extracomunitare și de expediție pentru importuri intracomunitare) dețin o pondere de 68,3% din total import realizat în anul 2015, respectiv: Germania (19,8%), Italia (10,9%), Ungaria (7,9%), Franța (5,6%), Polonia (4,8%), China (4,6%), Olanda (4,0%), Austria (3,9%), Turcia (3,6%) și Federația Rusă (3,2%).

Niveluri semnificative ale deficitului balanței comerciale a României pe țări partenere s-au mai înregistrat pentru: Kazahstan (-967,2 mil. euro), Slovacia (-464,2 mil. euro), Belgia (-460,4 mil. euro), Cehia (-429,5 mil. euro), Ucraina (-252,3 mil. euro), Irlanda (-236,4 mil. euro), Elveția (-134,8 mil. euro), Brazilia (-132,1 mil. Euro), Taiwan (-129,5 mil. euro) și Slovenia (-104,3 mil. Euro).

Contribuții importante de compensare parțială a deficitului balanței comerciale a României au avut și excedentele comerciale pe relațiile: Egipt (+635,3 mil. euro), Norvegia (+424,0 mil. euro), Algeria (+410,7 mil. euro), S.U.A. (+373,1 mil. euro), Arabia Saudită (+363,9 mil. euro), Liban (+341,4 mil. euro), Insulele Marshall (+268,8 mil. euro), Moldova (+259,4 mil. euro), Maroc (+252,8 mil. euro) și Iordanie (+248,4 mil. euro).

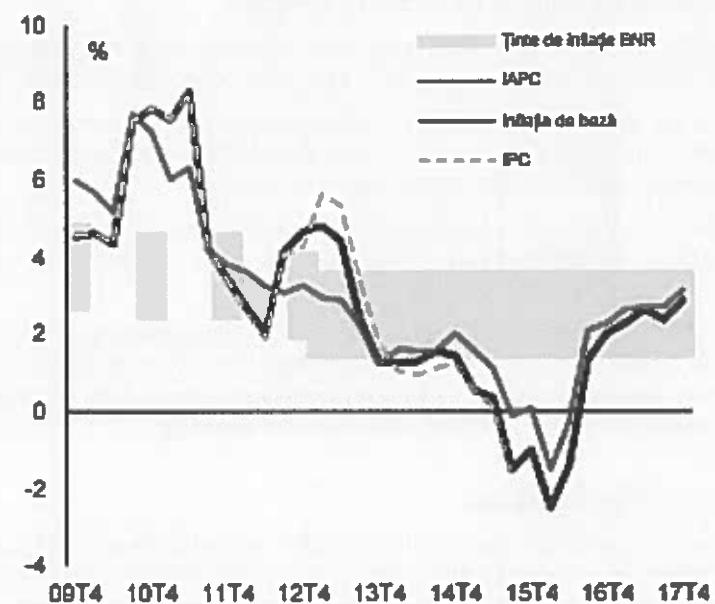
Sursa: Departamentul de Comerț Exterior și Relații Internaționale

5. Inflația

Inflația a scăzut în ultimii ani, atingând niveluri minime istorice în 2015. Rata medie anuală a inflației s-a aflat pe o traiectorie descendente începând din 2013, ca urmare a recoltelor bogate (în 2013 și în 2014), a scăderii prețurilor petrolului la nivel mondial și a unor reduceri consecutive ale cotelor de TVA pentru diferite categorii de produse și servicii. În 2015, inflația a devenit negativă în urma reducerii cotei de TVA pentru toate produsele alimentare și băuturile nealcoolice de la 24 % la 9 % începând cu 1 iunie. În august 2015, inflația a înregistrat un minimum istoric de -1,7 % (calculat de la an la an), situându-se la sfârșitul anului 2015 la o medie anuală de -0,4 %. În același timp, indicele armonizat al prețurilor de consum la taxe constante, excluzând energia și prețurile volatilale ale produselor alimentare, s-a dublat pe parcursul anului 2015, indicând o creștere a presiunii asupra prețurilor.

Se preconizează că, până în 2017, inflația va reveni la nivelul-țintă stabilit de banca centrală ($2,5\% \pm 1$ punct procentual). Este posibil ca presiunile inflaționiste să devină mai puternice în 2016, odată cu creșterea cererii interne și cu majorarea salariului minim, începând cu luna mai. Reducerea cotei standard de TVA cu 4 puncte procentuale din ianuarie 2016 evoluază încă în direcția opusă și se preconizează că inflația medie anuală va rămâne negativă (-0,2%). Cu toate acestea, se preconizează că deviația PIB-ului se va încheia în cea de a doua jumătate a anului 2016, iar impactul reducerilor de TVA urmează să se atenueze până la sfârșitul anului. Prin urmare, în pofida reducerii suplimentare cu 1 punct procentual a TVA-ului, prevăzută pentru luna ianuarie 2017, se estimează că rata medie anuală a inflației va atinge 2,5 % în 2017.

Sursa: Comisia Europeană

Sursa: Comisia Europeană

II. Dezvoltarea sustenabilă a mediului de afaceri - prioritate strategică a Camerei de Comerț și Industrie a României

Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR) este pe deplin angajată în conturarea unui proiect comun și unitar pentru mediul de afaceri, în vederea obținerii bunăstării la nivelul comunității, prin inițiative menite să stimuleze inițiativa antreprenorială, competitivitatea companiilor și creșterea nivelului investițiilor.

Contextul actual, caracterizat de o serie de factori de risc identificați la adresa stabilității economice, impune coordonarea acțiunilor tuturor decidenților, atât din mediul public, cât și din cel privat. Amenințările la securitatea regională ne obligă să acordăm o atenție sporită tuturor oportunităților prin care putem asigura o creștere durabilă a economiei și a societății românești.

Apartenența la Uniunea Europeană și Organizația Tratatului Atlanticului de Nord, alături de parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii, oferă un cadru amplu de dezvoltare pentru țara noastră.

Totodată, cadrul financiar multianual 2014-2020 deschide o suată de oportunități pentru Sistemul Cameral și comunitatea de afaceri, în vederea asigurării creșterii economice și creării de noi locuri de muncă, alături de menținerea celor existente.

Camera de Comerț Națională susține comunitatea de business și interesele acesteia, prin demersuri de reprezentare și advocacy, concretizate printr-un dialog deschis și transparent cu autoritățile administrației publice, mediul asociativ și organisme internaționale publice și private. În acest context, CCIR a identificat o serie de recomandări, pe care le consideră imperitative pentru consolidarea comunității de afaceri naționale:

1. Promovarea unui cadru normativ transparent și predictibil

Dezvoltarea mediului de afaceri este condiționată de adoptarea unui set de reglementări legislative care să asigure cadrul necesar extinderii business-ului și exploatarii tuturor posibilităților existente.

Camera de Comerț și Industrie a României pledează pentru fundamentarea unor pachete legislative coerente, în conformitate cu nevoile antreprenorilor români și străini și implementarea unui set de măsuri prin care proiectele legislative să fie însușite de analize de impact.

Promotor al predictibilității legislative – un deziderat exprimat în nenumărate rânduri de comunitatea de afaceri, Camera de Comerț Națională este în totalitate angajată în dezbatările din spațiul public privind proiecte de acte normative cu impact asupra mediului de afaceri.

În acest context, CCIR subliniază nevoia creării unei culturi transparente a autorităților publice din țara noastră, în vederea creșterii încrederii generale a antreprenorilor în administrație și recomandă alinierarea cadrului legislativ la standardele existente în state partenere precum SUA, Germania sau Franța, un demers esențial pentru consolidarea viitoare a business-ului românesc.

2. Eficientizarea administrației publice

România are nevoie de o consolidare a administrației publice, astfel încât aceasta să poată fi un sprijin real pentru mediul de afaceri. În acest sens, Camera de Comerț și Industrie a României solicită:

- eficientizarea cheltuielilor cu funcționarea aparatului de stat;
- eliminarea suprapunerilor instituționale și clarificarea atribuțiilor;
- informatizarea completă a administrației publice și eliminarea birocrației în relația firme-stat;
- integrarea și coordonarea bazelor de date între instituții;
- tratament egal din partea statului pentru firmele dintr-o anumită industrie;
- instituirea obligației ca toate administrațiile locale să facă publice disponibilitățile de terenuri și de conectare la utilități, pentru a nu ține blocate active importante pentru dezvoltarea localităților.

3. Dezvoltare prin inovare și know-how

Parteneriatul dintre sectorul privat și comunitatea academică constituie un pilon important pentru integrarea inovației în afaceri, creativitatea și specializarea intelligentă fiind concepte tot mai mult prezente în strategiile de dezvoltare a mediului de afaceri românesc. Desigur, politiciile publice, naționale și europene, reprezintă un aspect suplimentar care trebuie să vină în ajutorul companiilor, prin măsuri menite să încurajeze companiile să adopte măsuri inovative pentru business.

Camera de Comerț și Industrie a României susține implementarea programelor anunțate la nivel național și internațional, precum Strategia pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 sau Horizon 2020, instrumente prin care companiilor li se pun la dispoziție canalele de ajustare și sprijin pentru inovarea afacerilor.

Resursa umană pe care România o pierde, recunoscută la nivel global, trebuie să fie stimulată prin programe de sprijin dedicate comunității academice. Astfel, economia națională ar putea avea capacitatea de a asigura locuri de muncă corespunzătoare, pentru români care pleacă să muncească în afara granițelor țării, beneficiind în acest mod de o masă critică de specialiști în tehnologii de vârf.

4. Investițiile în capitalul uman

Forța de muncă din România trebuie să îndeplinească standardele cerute de companii, în vederea creșterii competitivității afacerilor. Strategia națională educațională trebuie să țină cont de realitățile pe termen scurt, mediu și lung, înțelegând totodată oportunitățile deschise de creșterea cererii de forță de muncă specializată.

România trebuie să disponă de abilitatea de a valorifica și de a stimula talentul uman, o capacitate cheie pentru dobândirea competitivității în economia globală. Sustinem nevoia profesionalizării continue a persoanelor, prin programe publice și private care cresc valoarea adăugată a resursei umane. În același timp, Camera de Comerț și Industrie a României susține mobilitatea forței de muncă pentru instruire, îndeosebi la nivelul Uniunii Europene, pentru a le furniza profesioniștilor abilitățile cerute de angajații.

5. Accesul companiilor la surse de finanțare

Finanțarea reprezintă un aspect critic al companiilor din țara noastră, sector dominat în proporție de peste 99% de întreprinderi mici și mijlocii (IMM). Necesitatea accesului la fonduri, mai ales pentru întreprinderile mici și mijlocii, este crucială în contextul actual.

Camera de Comerț și Industrie a României susține abordarea acestui aspect prin:

- crearea și consolidarea unor mecanisme durabile pentru creșterea accesului companiilor (în special, al IMM-urilor) la finanțare, înțelegând efectele pozitive pe care acestea le vor aduce în economia națională;
- dezvoltarea programelor de finanțare, implementate de autoritățile publice, în vederea stimulării inițiativei antreprenoriale;
- accesarea, la o rată ridicată, a finanțărilor furnizate prin programele operaționale din cadrul financiar multianual 2014-2020 și crearea de sisteme menite să asigure necesarul de cofinanțare sau să garanteze pentru creditarea acestuia;
- stimularea investițiilor străine ca sursă alternativă de finanțare a comunității de afaceri locale și transferul de expertiză în spațiul românesc, prin promovarea de proiecte normative care furnizează surse netraditionale de finanțare, precum crowdfunding și business angels.

6. Infrastructură

România înregistrează decalaje majore în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii, ceea ce face ca alte rute de transport pan-europene să se consolideze în proximitatea granițelor țării. Considerăm că

lipsa de planificare strategică în domeniul transporturilor cauzează prejudicii majore în ceea ce privește competitivitatea produselor românești pe piața comunitară.

Slaba dezvoltare a rețelei naționale de autostrăzi cauzează prejudicii majore exportatorilor români. De aceea, considerăm că sectorul de transporturi trebuie să fie prioritar pentru decidențul politic, reprezentând o provocare majoră a economiei naționale, care are o nevoie ridicată de investiții sustenabile.

7. Creșterea competitivității companiilor românești pe piețele externe

Dezvoltarea firească a comunității de afaceri românești trebuie să treacă în etapa internaționalizării companiilor autohtone, pentru consolidarea profilului extern al României. Comunitățile de afaceri din state vecine precum Polonia, Republica Cehă sau Ungaria dispun de o prezență ridicată, în raport cu cea românească, pe piețele internaționale.

Camera de Comerț și Industrie a României pledează pentru intensificarea componentei economice a diplomației românești, care să promoveze interesele comunității de afaceri în străinătate. Prin furnizarea unei platforme reale de internaționalizare, pusă la dispoziția companiilor românești de autorități și de mediul asociativ privat, accesul pe piețele internaționale va fi stimulat și va conduce la schimbarea de paradigmă a economiei naționale, orientând-o către exterior și către fructificarea oportunităților de pe alte piețe.

III. Motoare de creștere ale României în următorii 3 – 5 ani

Creșterea economică a fost semnificativă în ultimii trei ani, aceasta mărindu-și treptat baza. Începând din 2013, economia României s-a extins puternic, motoarele creșterii trecând treptat de la exporturi la cererea internă. Așteptările sunt ca stimulentele fiscale să impulsioneze creșterea masivă a PIB-ului real în perioada următoare. Sunt absolut necesare investiții în inovare și în infrastructură și îmbunătățiri care să fie aduse mediului de afaceri și administrației publice pentru a asigura o creștere economică echilibrată și durabilă în viitor.

CCIR consideră că economia României va deveni mai rezistentă vulnerabilităților externe, fapt confirmat de îmbunătățirea poziției investiționale internaționale nete, de reechilibrarea susținută a contului curent și de creșterile cotelor de piață ale exporturilor.

Attitudinea pozitivă a consumatorilor, după ajustarea TVA, pare să înceapă să se propage și către mediul de afaceri, existând astfel șanse să fie stimulat sectorul investițiilor, care nu are o situație excelentă în ultimii ani.

Suntem fermi susținători ai dezvoltării industriei și agriculturii, cu toate că agricultura este o componentă destul de volatilă a PIB.

Domeniile de ascensiune economică în România sunt și, evident, vor continua să fie, IT-ul, Telecom-ul, comerțul și, nu în ultimul rând, exporturile. Cu toate acestea, infrastructura joacă un mare rol în dezvoltarea domeniilor cu potențial, dar a căror activitate și ascensiune durabilă sunt strâns legate de infrastructură: turismul, investițiile străine etc.

CCIR e ferm susținător al startup-urilor și IMM-urilor, acestea fiind adevărate motoare de creștere economică, cu condiția ca administrația publică să le susțină în accesarea finanțărilor. Totodată, pentru ca România să poată crește sustenabil economic, trebuie avute în vedere reducerea nivelului evaziunii fiscale, în vederea creării cadrului necesar pentru dezvoltarea afacerilor, în acest sens, CCIR demarând proiectul „Business without Corruption”, și creșterea gradului de profesionalizare și digitalizare a aparatului administrației publice.